ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ та КІБЕРБЕЗПЕКА

Діти завжди мали свої таємні світи, свої ігри та свої секрети від дорослих. Таємничість сучасного покоління віртуальна і здебільшого неочевидна для дорослих. Батьків, які не знаються на дитячих «забавках» в інтернеті, лякає віртуальний світ. Вони не можуть зіставити власний дитячий досвід із досвідом своїх дітей, навчити їх чомусь, бути авторитетом для них у цій сфері. Тут є великий ризик, адже, зіткнувшись із проблемою в інтернет-просторі, дитина не може розповісти про неї батьками через страх, що її не зрозуміють або взагалі заборонять користуватися комп'ютером. Залишитися ж без інтернету для сучасних підлітків означає не тільки позбутися задоволення грати та переглядати цікавий контент. В інтернеті підлітки самовиражаються та реалізують свою головну компетенцію – спілкування.

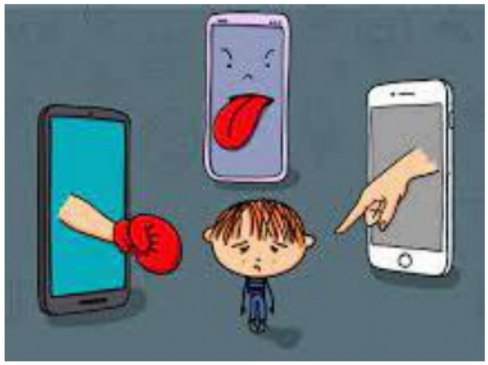
Віртуальний світ, як і реальний, несе низку ризиків для дітей й найнебезпечнішим є кібербулінг.

Кібербулінг, або булінг в інтернеті – це умисне цькування людиною або групою людей певної особи у інтернет-просторі, як правило, протягом тривалого часу.

Мета кібербулінгу різниться в залежності від його форми, та у будь-якому випадку вона пов'язана із завданням шкоди іншій людині – у першу чергу, психологічної, а також матеріальної або фізичної, якщо насильство з онлайн-середовища перейде у реальну площину. Світ, у якому діють кібербулери, начебто не є реальним, але шкода, яку вони можуть завдати, - цілком реальна.

Кібербулінг може проявлятися у таких формах:

- **Нападки, постійні виснажливі атаки** – найчастіше це залучення повторюваних образливих повідомлень, спрямованих на жертву.
- **Наклеп** – розповсюдження принизливої/образливої неправдивої інформації про людину. Це можуть бути текстові повідомлення, фото, меми …
- **Публічне розголошення особистої інформації** – поширення особистої інформації з метою образити або шантажувати, наприклад, інтимних фотографій, фінансового стану, хобі.

- **Самозванство** – це ситуації, коли одна людина видає себе за іншу, використовуючи пароль доступу до її акаунту в соціальних мережах, пошті, системі миттєвих повідомлень, а потім здійснює негативну комунікацію. Такі дії можуть бути результатом фішингових атак. Це спроба отримати доступ до вашої інформації шляхом обману. Наприклад, за допомогою

повідомлення, яке викликає довіру. Нічого не підозрюючи, ви можете ввести інформацію, яка допоможе отримати доступ до ваших акаунтів. Також «самозванець» може створити ідентичний профіль бажаної сторінки та видавати себе за іншого/іншу.

≠ **Хепі-слепінг**– насильство заради розваги, наприклад, до такого виду насильства належать ситуації, коли хтось знімає на камеру телефону насильство, що коїться в реальності, для подальшого розповсюдження в мережі «Інтернет».

≠ **Онлайн-грумінг** – це встановлення дорослими довірливих стосунків з майбутньою жертвою з метою отримання її інтимних фото/відео.

Як навчити дитину безпеці у віртуальному світі

✓ *Контролюй поширення своєї особистої інформації та налаштуй приватність у власних акаунтах.* Твоя сторінка у соціальних мережах має бути закрита та містити мінімум особистої інформації та бути відкритою лише для тих безпечних однолітків та дорослих, яких ти знаєш у реальному житті.

До особистої інформації, що ідентифікує людину, належить:

- ім'я та прізвище;
- вік;
- адреса вулиці, дому чи освітнього закладу;
- номери телефонів;
- інші медичні, фінансові чи особисті дані;
- електронна адреса.

✓ *Перевіряй все, що надсилаєш та публікуєш в інтернеті.*

✓ *Додавай у «друзі» лише реально знайомих безпечних людей.*

✓ *Критично аналізуй інформацію та перевіряй її за допомогою декількох джерел.*

✓ *Переглянь та налаштуй приватність своїх акаунтів у соціальних мережах.*

✓ *Захисти свою інформацію надійним паролем та час від часу змінюй його.*

✓ *Залиш відмітку геолокації на телефоні та інших гаджетах вимкненою* (ввімкнена геолокація може підказати зловмисникам, де ти проживаєш, вчишся).

✓ *Вказуй мінімум особистої інформації про себе та інших близьких людей.*

Що робити, якщо здійснюється кібербулінг?

STOP cyberbullying

Залишайся спокійним. Пам'ятай, що люди, які ображають тебе, як правило, мають багато проблем, і просто намагаються самоствердитись, нападаючи на інших.

Не відповідай. Ніколи не давай очікуваного – ігноруй повідомлення і коментарі.

Роби скріншоти. Не видаляй нічого, бо тобі знадобляться докази.

Заблокуйте кібербулера. Переконайся, що він внесений у «чорний список» і заблокований.

Подай скаргу. Після того, як ти заблокуєш кібербулера, напиши адміністраторам соціальної мережі, щоб вони вжили відповідних заходів щодо запобігання нових випадків атак.

Поділись своїми переживаннями з дорослими, яким довіряєш. Пам'ятай, ти не повинен проходити через все це на самоті.

Не бійся вживати рішучих заходів. Якщо були виконані всі вищеперераховані поради, але атаки не припиняються, і ти переживаєш за свою безпеку, роби рішучі кроки – зверніться з цим питанням до поліції.

СЕКРЕТИ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ

Навіть коли діти вчаться за найкращими підручниками і з використанням найсучасніших освітніх технологій, це не принесе результату, якщо в них немає достатньої мотивації до навчання. Внутрішня і зовнішня мотивація – це ключовий чинник успішності навчання на всіх етапах.

Дитина йде до школи з мотивацією:

ІГРОВОЮ – *дитина в школу приносить іграшки, або «грає» за своїми правилами, у будь-який момент може сказати – «стоп гра» і вийти з навчального процесу.*

СОЦІАЛЬНОЮ – *дитина йде в школу для того, щоб познайомитися і дружити з однокласниками, але якщо стосунки не складаються, може відмовитись вчитися.*

ДОСЯГНЕНЬ – *дитина йде в школу за «12-ми» (високими балами), але якщо не вдається бути успішною, то мотивація знижується.*

НАВЧАЛЬНОЮ – *дитина йде в школу, щоб здобувати знання, це відбувається усвідомлено.*

Якщо всі види мотивації присутні в дитячому житті одночасно і задовольняються – то це просто щастя. **Найбільш зрілою із мотивацій, звичайно, -є навчальна. До неї часто потрібно просто дозріти** *(це одна з причин чому інколи психологи радять не віддавати дитину в школу до 7 років).*

У дітей є три типи мотивації. Перший – це бажання бути хорошим, найкращим.

Дитина хоче отримати «12» не тому, що ці знання пригодяться їй в майбутньому або вона знайде хорошу роботу, а тому, що вона хоче почути «Молодець, Наталочко!» від вчительки і від мами. Така мотивація працює приблизно до років 10-ти. Пізніше цей тип мотивації відходить, а свідомий стимул *«Я повинен зараз змусити себе зробити це, бо потім воно може мені знадобитися»* приходить у кращому випадку років в 15, а найчастіше – близько 20-ти. У віці від 10 до 15 років працює лише проміжна мотивація, адже це непростий підлітковий період і дитину можна заохотити лише якимись додатковими речами. Учні розуміють, що якщо вони сьогодні зроблять якусь справу, то отримають можливість реалізувати свої плани. У цьому віці ніяких розмов про далекі перспективи й примарне майбутнє бути не може.

7 КРОКІВ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДИТИНИ

1. Допоможіть дитині знайти свої пристрасті та вподобання. Запропонуйте зробити «екран мрії», на якому можна поміщати зображення й текст, що нагадуватиме про нові ідеї, цілі та мрії школяра.

2. Допоможіть визначити дитині мету, тобто вміло поєднати її бачення майбутнього (те, що вона зобразила на «екрані мрій») із поставленими цілями, які приведуть її до реалізації задуманого.

3. Заохочуйте незалежність у мисленні. Дозвольте дитині вибирати свої мрії й мету без стороннього втручання. Нехай вона сама вирішує, як буде досягати цих цілей.

4. Співпрацюйте. Долучіться до дитини в процесі створення «екрана мрії» і сходинок мети. Ви також можете запросити взяти участь у цьому процесі її братів, сестер або друзів.

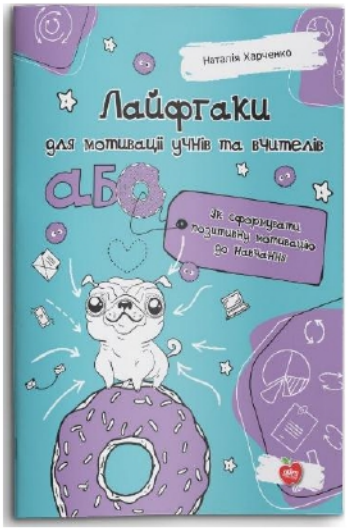
5. Не зупиняйтеся. Дайте дитині можливість попрацювати самостійно, але будьте готовими за потреби допомогти, якщо вас про це попросять.

6. Зробіть із дитини вчителя. Заохочуйте вашу дитину ділитися своїми знаннями в навчанні молодшого братика чи сестрички або у створенні ними «екрана мрії», сходинок мети.

7. Спонукайте дітей до самоаналізу. Коли дитина досягне своєї мети, замість заохочення або нагороди запропонуйте їй рефлексію, щоб вона проаналізувала, як досягнення мети допомогло їй вирости в особистісному плані. Один зі способів мотивувати учнів – дати їм змогу подивитися на себе зі сторони й побачити свої сильні та слабкі сторони. Для учнів це краще, ніж критика чи похвала від учителя чи батьків, бо це дає їм відчуття відповідальності за досягнення поставлених цілей. Психологи стверджують, що при навчанні мотив в 2,5-3 рази важливіший за інтелект.

У теорії мотивація – це спонукання людини до скоєння усвідомлених або неусвідомлених дій, здатність активно задовольняти свої потреби, досягати поставленої мети. По факту – це завзятість і цілеспрямованість, без яких не може бути досягнута жодна мета.

У школярів присутній різний ступінь мотивації до навчання. Одні здатні досить сильно мотивувати себе самі, а іншим необхідна допомога ззовні. Чим молодша дитина, тим простіше пробудити у неї інтерес до навчання. Але і до підлітків можна знайти підхід. Готовність працювати, ставити все нові і нові завдання завжди приводять до успіху. Без правильної, тобто позитивної, внутрішньої та зовнішньої мотивації неможливо зробити навчання дієвим та результативним. *Саме від того, як ми мотивуємо дітей, залежить їхнє бажання в дорослому житті досягати успіхів, дізнаватися про нове та саморозвиватися.*

Радимо у цих книгах знайти дієві методи формування позитивної мотивації до навчання у ваших школярів.